

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZALOŽNOM PRAVU NA POKRETNIM STVARIMA UPISANIM U REGISTAR

Član 1.

U Zakonu o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar („Službeni glasnik RS”, br. 57/03, 61/05, 64/06 – ispravka, 99/11 – dr. zakon i 99/11 – dr. zakon), u nazivu Zakona, posle reči: „STVARIMA” dodaju se reči: „I PRAVIMA”.

Član 2.

U članu 3. stav 1. menja se i glasi:

„Ugovor o zalozi sadrži naročito: dan zaključenja, ime i prezime, poslovno ime ili naziv, prebivalište ili boravište, odnosno sedište poverioca, zalagodavca i dužnika, ako dužnik i zalagodavac nisu isto lice, opis predmeta založnog prava i podatke o potraživanju koje se obezbeđuje.”

Član 3.

U članu 4. dodaje se stav 3, koji glasi:

„Poverilac koji je stekao založno pravo predajom stvari u državinu ili na drugi zakonom određeni način, može zahtevati upis svog prava zaloge u Registar zaloge, radi sticanja prava prvenstva naplate u skladu sa ovim zakonom.”

Član 4.

U članu 9. stav 3. menja se i glasi:

„Predmet založnog prava može biti i zbir pokretnih stvari, koji se nalazi na određenom mestu, uključujući i inventar koji, u smislu ovog zakona, čine pokretne stvari koje su namenjene prodaji ili davanju u zakup, kao i sirovine i materijali koji se koriste pri obavljanju delatnosti.”

Dodaje se stav 4, koji glasi:

„U slučaju iz stava 3. ovog člana, založno pravo se po samom zakonu proširuje na sve pokretne stvari koje postanu sastavni deo zbira pokretnih stvari posle zasnivanja zaloge, ako su u svojini zalagodavca.”

Član 5.

Posle člana 9. dodaju se naziv člana 9a i član 9a, koji glase:

„Zalaganje sredstava na posebnom bankovnom računu

Član 9a

Predmet založnog prava mogu biti i potraživanja zalagodavca koja se, u skladu sa ugovorima iz kojih nastaju, uplaćuju na poseban bankovni račun zalagodavca (zalaganje sredstava na posebnom bankovnom računu).

U slučaju iz stava 1. ovog člana, predmet založnog prava su potraživanja zalagodavca iz predmetnih ugovora, a u Registru zaloge se upisuju i podaci o posebnom bankovnom računu zalagodavca na koji se ta potraživanja uplaćuju.”

Član 6.

U članu 10. stav 2. menja se i glasi:

„Založno pravo na potraživanju stiče se na osnovu ugovora o zalozi potraživanja upisom u Registar zaloge, bez obzira na to da li je dužnik ranije obavešten o zalaganju.”

U stavu 3. posle reči: „biti” dodaje se reč: „udeli”.

Član 7.

Naziv člana 16. i član 16. menjaju se i glase:

„Određivanje ovlašćenog lica

Član 16.

Ugovorom o zalozi ili posebnim punomoćjem založni poverilac ili više njih mogu ovlastiti treće lice da preduzima pravne radnje radi zaštite i namirenja obezbeđenog potraživanja (u daljem tekstu: ovlašćeno lice).

Ovlašćeno lice u odnosu na zalagodavca ima prava založnog poverioca.

Za odricanje od založnog prava ovlašćeno lice mora imati posebno ovlašćenje.

U Registar zaloge upisuju se podaci o ovlašćenom licu umesto založnog poverioca.

Ako ima više založnih poverilaca oni mogu na način iz stava 1. ovog člana odrediti jednog od njih da obavlja poslove ovlašćenog lica.”

Član 8.

U članu 27. stav 3. reči: „preduzeće, privredno društvo, imalac radnje” zamenjuju se rečima: „privredno društvo, preduzetnik”.

Član 9.

U članu 28. stav 1. briše se.

U dosadašnjem stavu 2, koji postaje stav 1, reči: „U slučaju iz stava 1. ovog člana” zamenjuju se rečima: „Ako je zalagodavac fizičko lice koje ugovor o zalozi zaključuje izvan okvira privredne delatnosti”, a reč „i” briše se.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 2.

U dosadašnjem stavu 4, koji postaje stav 3, reči: „da će predmet založnog prava preći u svojinu poverioca umesto isplate duga ili” brišu se, a reč: „ga” zamenjuje se rečima: „predmet založnog prava”.

Dosadašnji stav 5. postaje stav 4.

Član 10.

Član 31. menja se i glasi:

„Član 31.

Red prvenstva između založnog prava koje nastaje predajom založene stvari u državinu poveriocu i založnog prava upisanog u Registar zaloge određuje se prema vremenu (dan, čas i minut) prijema zahteva za upis založnog prava u Registar zaloge.

Ako založno pravo koje nastaje predajom stvari u državinu nije upisano u Registar zaloge, ono ne uživa prvenstvo u odnosu na založno pravo upisano u registar.”

Član 11.

Naziv člana 32. i član 32. brišu se.

Član 12.

Član 34. menja se i glasi:

„Član 34.

Utvrđivanje reda prvenstva za obezbeđenje potraživanja po osnovu javnih prihoda vrši se na način predviđen članom 30. ovog zakona.”

Član 13.

Naziv člana 36. i član 36. menjaju se i glase:

„Početak namirenja i upis u Registar zaloge

Član 36.

Založni poverilac je dužan da Registru zaloge dostavi obaveštenje o nameri da svoje dospelo potraživanje namiri iz vrednosti predmeta založnog prava, radi objavljivanja obaveštenja i upisa zabeležbe namirenja.

Postupak vansudskog namirenja počinje istekom roka od 30 dana od dana objavljivanja obaveštenja od strane Registra zaloge.

Založni poverilac je dužan da obaveštenje iz stava 1. ovog člana istovremeno pošalje dužniku i zalogodavcu, kada to nije isto lice, kao i trećem licu kod koga se založena stvar nalazi.”

Član 14.

Naziv člana 37. i član 37. brišu se.

Član 15.

U članu 39. stav 1. reč: „dostavljanja” zamenjuje se rečju: „objavljivanja”, a reči: „založnog poverioca” zamenjuju se rečima: „iz člana 36. stav 1. ovog zakona”.

Član 16.

Član 40. menja se i glasi:

„Član 40.

Po isteku roka iz člana 36. stav 2. ovog zakona, založni poverilac ima pravo da predmet založnog prava uzme u državinu.”

Član 17.

U nazivu člana 41. posle reči: „prava” dodaju se reči: „u slučaju vansudskog namirenja”.

U članu 41. stav 2. posle reči: „Registra zaloge” dodaju se reči: „sa upisanom zabeležbom namirenja”.

Član 18.

U članu 42. stav 1. reči: „Posle dostavljanja” zamenjuju se rečima: „Od dana objavljivanja”, a reči: „založnog poverioca” zamenjuju se rečima: „iz člana 36. stav 1. ovog zakona”.

Član 19.

U članu 43. stav 1. menja se i glasi:

„Od dana objavljivanja obaveštenja iz člana 36. stav 1. ovog zakona, založni poverilac može zahtevati od suda odluku da se predmet založnog prava proda u skladu sa zakonom koji uređuje postupak izvršenja i obezbeđenja.”

Dodaje se stav 3. koji glasi:

„Uz predlog za izvršenje dostavlja se izvod iz Registra zaloge sa upisanom zabeležbom namirenja i ugovor o zalozi.”

Član 20.

U članu 44. stav 1. reči: „od 30 dana od upisa početka namirenja u Registar zaloge” zamenjuju se rečima: „iz člana 36. stav 2. ovog zakona, ako je takva prodaja punovažno ugovorena ugovorom o zalozi”.

Posle stava 1. dodaje se novi stav 2, koji glasi:

„Izvod iz Registra zaloge sa upisanom zabeležbom namirenja daje ovlašćenje poveriocu da u ime i za račun vlasnika založene stvari zaključi ugovor o prodaji predmeta založnog prava u postupku vansudskog namirenja.”

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 3. i 4.

Član 21.

Naziv člana 45. i član 45. brišu se.

Član 22.

Naziv člana 48. i član 48. menjaju se i glase:

„Obaveštavanje o vansudskoj prodaji

Član 48.

Obaveštenje o mestu i vremenu održavanja vansudske prodaje objavljuje se na internet stranici Registra zaloge najmanje 15 dana pre dana održavanja vansudske prodaje.”

Član 23.

U članu 50. stav 1. reči: „sudskoj ili” brišu se.

Član 24.

U članu 55. posle reči: „brisanje” reč: „ili” zamenjuje se zapetom, a reči: „kojom se utvrđuje da je založno pravo prestalo” zamenjuju se rečima: „ili drugi dokument iz kojeg proističe da je založno pravo prestalo”.

Član 25.

U članu 56. stav 1. posle reči: „stvarima” dodaju se reči: „i pravima”.

Posle stava 1. dodaju se novi st. 2. i 3, koji glase:

„U Registar zaloge može se upisati i zadržavanje prava svojine iz ugovora o prodaji pokretnih stvari sa zadržavanjem prava svojine radi obezbeđenja prodavčevog potraživanja do isplate cene u potpunosti.

Zadržavanje prava svojine iz stava 2. ovog člana ima dejstva prema kupčevim poveriocima ako je upisano u Registar zaloge pre kupčevog stečaja ili pre plenidbe stvari.”

Dosadašnji st. 2. i 3. postaju st. 4. i 5.

Član 26.

U članu 59. dodaje se stav 5, koji glasi:

„Dokumentacija na osnovu koje je izvršena registracija podataka dostupna je u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu podataka o ličnosti i poslovnu tajnu.”

Član 27.

U članu 62. stav 1. tačka 1) posle reči: „ili” dodaje se reč: „ovlašćenom”.

Tačka 3) menja se i glasi:

„3) podatke o osnovnom i maksimalnom iznosu obezbeđenog potraživanja, a za buduće ili uslovno potraživanje, podatak o iznosu iz člana 7. stav 4. ovog zakona;”.

Stav 5. briše se.

Član 28.

Naziv člana 64. i član 64. menjaju se i glase:

„Upis i brisanje zabeležbi

Član 64.

U Registar zaloge upisuju se zabeležba namirenja iz člana 36. stav 1. ovog zakona, kao i zabeležba spora po tužbi za brisanje založnog prava ili drugog spora u vezi sa registrovanim založnim pravom.

Za brisanje zabeležbe namirenja iz člana 36. stav 1. ovog zakona prilaže se aneks ugovora o zalozi ili drugi odgovarajući dokument iz koga se može na nesumnjiv način utvrditi da je poverilac odustao od namirenja potraživanja i da postoji saglasnost volja da se produži rok dospelosti obezbeđenog potraživanja.

Zabeležba namirenja iz člana 36. stav 1. ovog zakona briše se po službenoj dužnosti istekom roka od 18 meseci od dana upisa.

Ukoliko je ugovor o zalozi na osnovu koga je izvršena registracija založnog prava overen, dokument iz stava 2. ovog člana koji se prilaže radi brisanja registrovane zabeležbe da je započeo postupak namirenja, mora biti overen.

Za brisanje zabeležbe spora prilaže se pravnosnažna odluka suda ili poravnanje kojim je predmetni spor okončan.”

Član 29.

Član 65. menja se i glasi:

„Član 65.

Dokumentacija u papirnoj formi na osnovu koje je izvršen upis podataka u Registar zaloge, odnosno na osnovu koje je založno pravo brisano, čuva se pet godina od dana nastupanja pravnosnažnosti rešenja kojim je založno pravo brisano.

Dokumentacija iz stava 1. ovog člana prevodi se u elektronsku formu i čuva u skladu sa propisima kojima se uređuje čuvanje arhivske građe i dokumentarnog materijala.”

Rok za donošenje podzakonskih akata**Član 30.**

Ministar nadležan za poslove privrede uskladiće sa ovim zakonom podzakonske akte kojima se bliže propisuje sadržina Registra zaloge i dokumentacija

potrebna za registraciju, u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prelazne i završne odredbe

Član 31.

Poverioci koji su do dana početka primene člana 3. ovog zakona stekli založno pravo predajom stvari u državinu ili na drugi zakonom određeni način uživaju pravo prvenstva u namirenju u odnosu na docnije založno pravo upisano u Registar zaloge, samo ako je ugovor sačinjen u pisanoj formi i overen od strane organa nadležnog za overu potpisa pre početka primene ovog zakona.

Član 32.

Odredbe čl. 3. i 25. ovog zakona, primenjuju se od 1. januara 2021. godine.

Član 33.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar sadržan je u odredbama člana 97. stav 1. tač. 7) i 16) i člana 137. Ustava Republike Srbije, prema kojima je, između ostalog, utvrđeno da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje svojinske i obligacione odnose i zaštitu svih oblika svojine, organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa i pojedina javna ovlašćenja zakonom poverava organizacijama.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakonom o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar („Službeni glasnik RS”, br. 57/03, 61/05, 64/06 – ispravka, 99/11 – dr. zakon i 99/11 – dr. zakon), (u daljem tekstu: Zakon) uređena je zaloga bez predaje u državinu, pokretnih stvari i prava radi obezbeđenja potraživanja poverioca, ugovor o zalozi, prava i obaveze ugovornih strana, upis založnog prava u registar, namirenje založnog poverioca i prestanak založnog prava.

Zakon je donet 2003. godine. U cilju stvaranja preduslova za nesmetano funkcionisanje Registra založnog prava (u daljem tekstu: Registar zaloge), koji je počeo sa radom 15. avgusta 2005. godine, donet je Zakon o izmenama i dopunama Zakona o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar („Službeni glasnik RS”, broj 61/05) kojim je uređen postupak registracije. Odredbe o postupku registracije su bile na snazi do 1. maja 2013. godine, kada je u odnosu na Registar založnog prava počeo da se primenjuje Zakon o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, br. 99/11 i 83/14).

Činjenica da je zaloga na pokretnim stvarima i pravima bez predaje u državinu postala široko zastupljeno sredstvo obezbeđenja kredita i drugih novčanih obaveza, upućuje na zaključak da je ovaj zakon imao izuzetno pozitivne efekte i doprineo pravnoj sigurnosti, da je položaj dužnika učinio znatno povoljnijim (dužnik može predmet zaloge da upotrebljava, ubire plodove, ponovo ga založi, pa čak i otuđi), ali istovremeno i namirenje poverioca izvesnijim i efikasnijim, jer je izvodu iz Registra zaloge priznato svojstvo izvršne isprave.

Ipak, dugogodišnja primena Zakona ukazala je na postojanje određenih pravnih praznina ili nedovoljno jasnih normi koje dovode do neujednačene prakse, a negativno se odražavaju i na efikasnost realizacije ovog sredstva obezbeđenja. Takođe, zahtevi Svetske banke iz *Doing Business* liste, u okviru oblasti *Getting Credit* (Dobijanje kredita) doveli su do toga da se razmotri potreba izmene ovog zakona sa aspekta stvaranja jedinstvenog pravnog okvira kojim bi se omogućilo da se i na druge vrste obezbeđenja potraživanja (npr. ugovor o prodaji pokretnih stvari sa zadržavanjem prava svojine radi obezbeđenja prodavčevog potraživanja do potpune isplate) primene ista rešenja kao za založno pravo i da se podaci o eventualnim opterećenjima na pokretnim stvarima i pravima pravnih i fizičkih lica registracijom učine potpunijim i javno dostupnim, a samim tim pravni promet učini sigurnijim. Pored navedenog, jedan od zahteva Svetske banke koji bi doveo do boljeg pozicioniranja Republike Srbije je i zahtev da se predmet zaloge i obezbeđeno potraživanje opišu tako da budu određivi, bez preciznog navođenja podataka o svakom predmetu i svakom potraživanju, čime se delimično odstupa od do sada važećeg načela specijalnosti.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar (u daljem tekstu: Predlog zakona) precizira se naziv zakona, jer Zakon uređuje upis založnog prava na pokretnim stvarima i upis založnog prava na potraživanju zalagodavca prema dužniku u Registar zaloge.

Članom 2. Predloga zakona precizira se član 3. stav 1. Zakona kojim je propisana sadržina ugovora o zalozi, radi terminološkog usklađivanja sa pojmovima zakona koji uređuje privredna društva i sa predloženom izmenom člana 9. Zakona kojim se bliže uređuje zaloga na zbiru pokretnih stvari, uključujući i inventar.

Članom 3. Predloga zakona propisano je da založni poverilac koji je stekao založno pravo predajom pokretnih stvari u državinu (državinska zaloga) ili na drugi zakonom određeni način može steći u odnosu na založnog poverioca koji na istoj stvari ima založno pravo koje je stečeno upisom u Registar zaloge (bezdržavinska (registrovana) zaloga) prvenstveni red u namirenju svog potraživanja upisom u Registar zaloge.

Članom 4. Predloga zakona precizira se član 9. stav 3. Zakona i dodaje nov stav 4. Imajući u vidu zahtev *Doing Business* liste u pogledu odstupanja od načela specijalnosti u slučaju zbira pokretnih stvari propisuje se da se založno pravo po samom zakonu proširuje na sve pokretne stvari koje postanu deo zbira pokretnih stvari posle zasnivanja zaloge, ako su u svojini zalagodavca. Na primer, u praksi je čest slučaj da proizvođač zalaže robu koju proizvodi i koja je namenjena daljoj prodaji. Predloženo rešenje omogućava proizvođaču da robu založi, ali da istovremeno nesmetano nastavi sa obavljanjem privredne delatnosti pri čemu se založno pravo koje je konstituisano na zbiru pokretnih stvari proširuje i na pokretne stvari koje u međuvremenu postanu sastavni deo založenog zbira. Na ovaj način se izlazi u susret zahtevima koje nameće praksa i savremeni način poslovanja.

Članom 5. Predloga zakona dodaje se član 9a kojim je propisano da predmet založnog prava mogu biti i postojeća i buduća sredstva na posebnom bankovnom računu zalagodavca.

Članom 6. Predloga zakona preciznije se uređuje nastanak založnog prava na potraživanju propisivanjem da nije potrebno da dužnik pre upisa založnog prava u Registar zaloge bude obavešten o zalaganju potraživanja. Pored toga, propisano je da predmet založnog prava mogu biti i udeli.

Članom 7. Predloga zakona preciznije se uređuje položaj lica iz člana 16. Zakona i stepen njegovih ovlašćenja i vrši se usklađivanje sa opštim normama Zakona o obligacionim odnosima kojima se uređuje punomoćje i obim ovlašćenja punomoćnika, a prema kojima se punomoćnik ne može odreći nekog prava bez naknade. Predloženom izmenom popunjava se pravna praznina, a ugovornim stranama jasno stavlja do znanja da bi obim ovlašćenja ovog lica trebalo definisati u momentu zasnivanja ugovornog odnosa. U praksi se, u najvećem broju slučajeva, lice iz člana 16. Zakona imenuje kada u ugovornom odnosu ima veći broj poverilaca, uključujući i nerezidente. Registrovana založna prava se brišu nakon više godina, a tokom godina često dolazi do prenosa potraživanja i promene poverilaca. Zbog protoka vremena, pribavljanje novih punomoćja i dokumentovanje eventualnih prenosa potraživanja na druge poverioce može usporiti i poskupeti postupak brisanja, pogotovo kada se radi o nerezidentima, kod kojih se proverava ovlašćenosti za preduzimanje ovakve pravne radnje utvrđuje iz overenog punomoćja, koje mora biti legalizovano u skladu sa propisima kojima se vrši legalizacija javnih isprava. Usvajanjem predloženog rešenja predupredile bi se ovakve situacije i potreba pribavljanja dodatne dokumentacije.

Članom 8. Predloga zakona izmenjen je član 27. stav 3. Zakona radi terminološkog usklađivanja sa zakonom koji uređuje privredna društva i druge oblike organizovanja.

Članom 9. Predloga zakona precizno se određuje momenat prodaje, odnosno sticanja predmeta založnog prava.

Članom 10. Predloga zakona propisano je da založni poverilac koji je stekao založno pravo predajom pokretnih stvari u državinu (državinska zaloga) može imati u odnosu na založnog poverioca koji na istoj stvari ima založo pravo koje je stečeno upisom u Repistar zaloge (bezdržavinska (registrovana) zaloga) prvenstveni red u namirenju svog potraživanja samo ako je upisano u Registar zaloge. Red prvenstva se određuje prema vremenu (dan, čas i minut) prijema zahteva za upis založnog prava u Registar zaloge.

Članom 11. Predloga zakona brisan je član 32. Zakona radi usklađivanja sa odredbom člana 31. Zakona.

Članom 12. Predloga zakona predlaže se izmena člana 34. Zakona koji propisuje način utvrđivanja reda prvenstva zakonskog založnog prava države za potraživanja po osnovu javnih prihoda, tako što bi se određivanje prava prioriteta države, umesto za vreme upisa, vezalo za vreme prijema zahteva za upis u Agenciji za privredne registre. Predloženom izmenom omogućio bi se isti tretman države i ostalih poverilaca koji su svoje potraživanje obezbedili registrovanom zalogom, a koje je propisano odredbama člana 30. Zakona.

Članom 13. Predloga zakona predlaže se izmena člana 36. Zakona koji uređuje početak namirenja obezbeđenog potraživanja. Sadašnje rešenje podrazumeva obavezu poverioca da zalogodavca i dužnika, kada zalogodavac i dužnik nisu isto lice, kao i treće lice kod koga se predmet zaloge nalazi, obavesti o nameri da svoje dospelo potraživanje namiri. Obaveštenje se dostavlja preporučenim pismom, a postupak namirenja počinje kada založni poverilac ovo obaveštenje pošalje dužniku, zalogodavcu, kao i trećem licu kod koga se založena stvar nalazi na adresu upisanu u Registar zaloge.

U praksi dužnici u najvećem broju slučajeva, kada padnu u docnju, izbegavaju prijem obaveštenja u nameri da osujete namirenje poverioca. Novo rešenje će smanjiti mogućnost ovakvih zloupotreba, a postupak namirenja, realizacijom založnog prava, učiniti znatno efikasnijim. U cilju zaštite prava zalogodavca i dužnika, poverilac i dalje ima obavezu dostave obaveštenja, ali se uvodi rok od 30 dana, po čijem isteku bi se, nezavisno od toga da li je obaveštenje uručeno, postupak namirenja smatrao započetim. Istovremeno bi se upisala i zabeležba namirenja kao činjenica relevantna za pravni promet i učinila javno dostupnim, kako poveriocima, tako i ostalim zainteresovanim licima.

Članom 14. Predloga zakona brisan je član 37. Zakona radi usklađivanja sa predloženom izmenom člana 36. Zakona.

Članom 15. Predloga zakona vrši se izmena člana 39. stav 1. Zakona u cilju usklađivanja sa predloženom izmenom člana 36. stav 1.

Članom 16. Predloga zakona menja se član 40. Zakona. Izmjena se predlaže u cilju usklađivanja sa izmenjenom odredbom člana 36. stav 2. Zakona, propisivanjem da poverilac stiče pavo na preuzimanje predmeta u državinu po isteku roka od 30 dana od objavljivanja obaveštenja o namirenju, a ne od dostavljanja istog, kako je to sada propisano.

Članom 17. Predloga zakona dopunjuje se naslov člana 41. Zakona tako što se izričito propisuje da se poseban postupak za sticanje državine na predmetu založnog prava odnosi na vansudsko namirenje. Naime, dosadašnja formulacija dovodi do različitog tumačenja i neujednačene prakse sudova koji sprovode izvršenje, što vodi pravnoj nesigurnosti i nepotrebnom odugovlačenju postupka namirenja. Zakon daje mogućnost poveriocu da se opredeli za vansudsko namirenje ili namirenje preko suda. Iz formulacije odredaba koje uređuju postupak namirenja je jasno da primena odredaba člana 41. ima smisla samo u situaciji kada u postupku

vansudskog namirenja zalagodavac odbija da ispuni zakonom propisanu obavezu predaje predmeta zaloge založnom poveriocu. U tom slučaju, založni poverilac može od suda da traži oduzimanje predmeta zaloge, nakon čega bi, u skladu sa odredbama o vansudskom namirenju, mogao da pristupi prodaji ili predmet da zadrži za sebe, ako je ta mogućnost ugovorena. U slučaju da se opredeli za sudsko namirenje, izvršenje se sprovodi u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju, koji izvodu iz Registra takođe priznaje svojstvo izvršne isprave, a u skladu sa podnetim predlogom za izvršenje, popisom, procenom, prodajom i namirenjem poverioca iz prodajne cene.

Odredba stava 2. ovog člana se dopunjuje tako što se propisuje da se postupak za sticanje državnine na predmetu založnog prava može sprovesti samo ukoliko je prethodno upisana zabeležba namirenja. Upis zabeležbe namirenja se sprovodi i u cilju obaveštavanja javnosti o nameri poverioca da otpočne namirenje dospelog potraživanja, a dopunom ove odredbe pravi se jasna razlika izvoda iz Registra zaloge, kojim se potvrđuje da je određeno založno pravo registrovano i izvoda sa upisanom zabeležbom namirenja koji ima tretman izvršne isprave.

Članom 18. Predloga zakona vrši se izmena člana 42. stav 1. Zakona u cilju usklađivanja sa predloženom izmenom člana 36. stav 1. Zakona.

Članom 19. Predloga zakona predlaže se izmena i dopuna člana 43. Zakona. Pravo poverioca da se obrati sudu radi namirenja vezuje se za istek roka od 30 dana od dana objavljivanja obaveštenja, čime se odredba stava 1. ovog člana usklađuje sa predloženom izmenom člana 36. stav 2. Zakona. Izričito se propisuje da se izvršenje sprovodi u skladu sa zakonom koji uređuje postupak izvršenja i obezbeđenja i dodaje stav 3. kojim se propisuje da se uz predlog za izvršenje dostavlja izvod iz Registra zaloge sa upisanom zabeležbom namirenja i ugovor o zalozi.

Članom 20. Predloga zakona menja se i dopunjuje član 44. Zakona. Izmenom stava 1. vrši se usklađivanje sa predloženom izmenom člana 36. stav 2. Zakona. Dodavanjem novog stava posle stava 1. propisano je da izvod iz registra sa upisanom zabeležbom namirenja daje ovlašćenje poveriocu da u ime i za račun vlasnika založene stvari zaključi ugovor o prodaji predmeta založnog prava u postupku vansudskog namirenja. Iako ovakvo pravo poverioca proističe iz važećih odredaba, izostanak izričitog propisivanja stvara mogućnost za različita tumačenja i probleme u realizaciji založnog prava. Predloženom dopunom se ono izričito propisuje, a poverilac se, prilikom sprovođenja vansudskog namirenja, legitimise kao ovlašćeno lice za zaključenje ugovora sa kupcem založene stvari.

Članom 21. Predloga zakona brisan je član 45. Zakona radi usklađivanja sa predloženom izmenom člana 44. Zakona.

Članom 22. Predloga zakona menja se član 48. Zakona, tako što se propisuje da se obaveštenje o vansudskoj prodaji objavljuje na internet stranici Registra zaloge najmanje 15 dana pre održavanja vansudske prodaje.

Dosadašnje rešenje po kom je poverilac bio dužan da obavesti zalagodavca, dužnika i treće lice kod koga se stvar nalazi o mestu i vremenu prodaje, omogućava dužniku da izbegavanjem prijema pošiljke prolongira postupak vansudskog izvršenja. Imajući u vidu činjenicu da je Registar zaloge javno dostupna, elektronska baza podataka i da se obaveštavanje o vansudskoj prodaji vrši u trenutku kada je dužnik upoznat sa činjenicom otpočinjanja namirenja dospelog potraživanja, predložena izmena se čini celishodnom i nesumnjivo je da će postupak namirenja učiniti znatno efikasnijim. Ovakvo rešenje je i u skladu sa predloženom izmenom načina obaveštavanja zalagodavca i dužnika o otpočinjanju postupka namirenja.

Članom 23. Predloga zakona uređuje se sticanje prava svojine na vansudskoj javnoj prodaji, jer su pravila o sticanju svojine na sudskoj javnoj prodaji propisana zakonom kojim se uređuje postupak izvršenja i obezbeđenja.

Članom 24. Predloga zakona predlaže se dopuna člana 55. izričitim propisivanjem da se brisanje založnog prava može izvršiti i na osnovu drugog dokumenta iz kojeg proističe da je založno pravo prestalo, otklanja se pravna

praznina koja u praksi može dovesti do pogrešnog tumačenja da se založno pravo može brisati samo na osnovu pisane izjave založnog poverioca da pristaje na brisanje ili sudske odluke. Iz odredaba kojima se propisuju različiti načini prestanka založnog prava proističe da pravni osnov brisanja mogu biti i neki drugi dokumenti, kao što su zapisnik o totalnoj šteti na predmetu zaloge, potvrda banke o isplati poslednje rate kredita i izmirenju obaveza, u kojim slučajevima se dostavljanje saglasnosti poverioca ili sudske odluke pokazuje izlišnim.

Članom 25. Predloga zakona dopunjuje se član 56. Zakona tako što se u stavu 1. precizira da je Registar zaloge javni registar založnog prava na stvarima, ali i pravima fizičkih i pravnih lica, s obzirom da Zakon, u delu odredaba kojima uređuje šta može biti predmet zaloge, navodi i pravo potraživanja i druga imovinska prava, a ne samo pokretne stvari.

Posle stava 1. dodaje se još jedan stav kojim se proširuje nadležnost Registra zaloge i na ugovore o prodaji pokretnih stvari sa zadržavanjem prava svojine radi obezbeđenja prodavčevog potraživanja do isplate cene u potpunosti, koji je uređen Zakonom o obligacionim odnosima. Registracijom ovog pravnog posla ispunjava se jedan od zahteva Svetske banke iz *Doing Business* liste, u okviru oblasti *Getting Credit* (Dobijanje kredita) kojim se traži stvaranje jedinstvenog pravnog okvira kojim bi se omogućilo da se i na druge vrste obezbeđenja potraživanja primene ista rešenja kao i za založno pravo. Cilj ovog zahteva je da se podaci o postojanju svih opterećenja na pokretnoj imovini i pravima pravnih i fizičkih lica registracijom učine javno dostupnim, a pravni promet sigurnijim. Treba imati u vidu da je u pitanju sredstvo obezbeđenja na pokretnoj imovini, te da se u okviru Agencije za privredne registre, pored ugovora o zalozi na pokretnim stvarima i pravima, registruju i ugovori o finansijskom lizingu, koji su takođe vrsta obezbeđenja potraživanja. Osim što bi se podaci o opterećenjima na imovini pravnih i fizičkih lica registracijom i ove vrste ugovora učinili potpunijim, registracija i javna dostupnost podataka o ugovorima o prodaji sa zadržavanjem prava svojine nesumnjivo bi ovo sredstvo obezbeđenja učinila sigurnijim, a samim tim, primamljivijim poveriocima.

Članom 26. Predloga zakona dopunjuju se odredbe člana 59. Zakona koje uređuju javnost podataka tako što se dodaje stav 5. koji propisuje da je dokumentacija na osnovu koje je izvršena registracija podataka dostupna u skladu sa propisima koji uređuju zaštitu podataka o ličnosti i poslovnu tajnu. Na ovaj način se otklanja dilema i moguće pogrešno tumačenje načela javnosti propisanog odredbama člana 3. Zakona o postupku registracije u Agenciji za privredne registre („Službeni glasnik RS”, br. 99/11 i 83/14) i pravi razlika u pogledu javne dostupnosti dokumentacije statusnih i ugovornih registara, uz uvažavanje specifičnosti ovih drugih, jasnim propisivanjem ograničenja dostupnosti podataka koji podležu zaštiti po propisima koji uređuju zaštitu podataka o ličnosti i poslovnoj tajni.

Članom 27. Predloga zakona vrši se izmena i dopuna odredaba člana 62. Zakona koje uređuju sadržinu Registra zaloge, i to stava 1. tako što se tačka 1) terminološki usklađuje sa izmenama člana 16. Zakona. Predložena je i izmena tačke 3) istog stava kojom se preciziraju podaci o potraživanju koji su predmet registracije. U skladu sa zahtevom *Doing Business* liste Svetske banke, u cilju boljeg rangiranja Republike Srbije, omogućava se uopšteno opisivanje obaveza uz naznačenje iznosa osnovnog i maksimalnog iznosa. Ovom odredbom propisuje se da se, ako se radi o budućem ili uslovnom potraživanju, registruje samo najviši iznos glavnog potraživanja do kog založno pravo obezbeđuje uslovna ili buduća potraživanja čime se odredba usklađuje sa odredbom člana 7. stav 4. Zakona.

Članom 28. Predloga zakona menja se član 64. Zakona posvećen drugim upisima u registar zaloge. S obzirom da se radi o zabeležbama, menja se naziv iznad člana, a izmenjenom odredbom propisuju podaci koji se registruju u formi zabeležbe uz neophodna terminološka usklađivanja. Propisan je i postupak brisanja zabeležbe iz Registra zaloge.

Članom 29. Predloga zakona predlaže se izmena člana 65. Zakona u cilju smanjenja troškova čuvanja dokumentacije koja se u postupku registracije dostavlja u papirnoj formi. Predloženo rešenje propisuje rok čuvanja dokumentacije od pet godina od pravnosnažnosti rešenja kojim je založno pravo brisano iz Registra zaloge. Ovakvo rešenje je u potpunosti u skladu sa osnovnom funkcijom Registra zaloge, koja nije čuvanje ugovora koji su predmet registracije, već potreba da se podaci o postojanju opterećenja na pokretnoj imovini nekog lica učine javno dostupnim, pri čemu se imalo u vidu da su predmeti založnog prava pokretne stvari, potraživanja i druga imovinska prava, te da brisanje založnog prava nastupa po realizaciji postupka namirenja, namirenju obezbeđenog potraživanja, odnosno kada na drugi zakonom propisan način založno pravo prestane.

Članom 30. Predloga zakona propisuje se rok za usklađivanje podzakonskih akata za primenu ovog zakona.

Čl. 31. do 33. Predloga zakona propisuje se stupanje na snagu Zakona i početak primene pojedinih članova.

IV. FINANSIJSKA SREDSTAVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za primenu ovog zakona nije potrebno obezbediti sredstva u budžetu Republike Srbije. Predlog zakona propisuje registraciju podataka o ugovoru o zalozi sa predajom stvari u državinu i ugovoru o prodaji sa zadržavanjem prava svojine do isplate punog iznosa cene, pravnih poslova koji su uređeni Zakonom o obligacionim odnosima, na taj način što će se proširiti nadležnost Registra zaloge koji se vodi u okviru Agencije za privredne registre. Primena ovih odredaba je odložena do 1. januara 2021. godine zbog potrebe izrade novog softverskog rešenja, koje će, osim što će omogućiti registraciju navedenih pravnih poslova, unaprediti rad Registra zaloge, stvaranjem uslova za podnošenje zahteva u elektronskoj formi. Prelazak na potpunu digitalizaciju dovešće do skraćenja vremena potrebnog za obradu predmeta, zbog čega nije potrebno angažovanje dodatnog broja izvršilaca koji bi radili na poslovima registracije. Sredstva za izradu novog softverskog rešenja obezbediće Agencija za privredne registre, iz sopstvenih sredstava.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se Zakon o izmenama i dopunama Zakona o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar donese po hitnom postupku, iz razloga što bi nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad Agencije za privredne registre.

**PREGLED ODREĐABA
ZAKONA O ZALOŽNOM PRAVU NA POKRETNIM STVARIMA UPISANIM U
REGISTAR KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU**

Zakon o založnom pravu na pokretnim stvarima I PRAVIMA upisanim u registar

Sadržina i forma ugovora

Član 3.

~~Ugovor o zalozi sadrži naročito: dan zaključenja, ime i prezime ili firmu, prebivalište ili boravište, odnosno sedište poverioca i zalogodavca, kao i dužnika ako su to različita lica, predmet založnog prava sa potrebnim obeležjima i podatke o potraživanju koje se obezbeđuje založnim pravom.~~

UGOVOR O ZALOZI SADRŽI NAROČITO: DAN ZAKLJUČENJA, IME I PREZIME, POSLOVNO IME ILI NAZIV, PREBIVALIŠTE ILI BORAVIŠTE, ODNOSNO SEDIŠTE POVERIOCA, ZALOGODAVCA I DUŽNIKA, AKO DUŽNIK I ZALOGODAVAC NISU ISTO LICE, OPIS PREDMETA ZALOŽNOG PRAVA I PODATKE O POTRAŽIVANJU KOJE SE OBEZBEĐUJE.

Ugovor o zalozi zaključuje se u pismenoj formi.

Sticanje založnog prava

Član 4.

Poverilac stiče založno pravo upisom u Registar zaloge, osim ako nije drukčije određeno zakonom.

Ako je zalogodavac založio stvar na kojoj nema pravo svojine ili ako zaloga nije punovažna iz drugih razloga, upis u Registar zaloge ne proizvodi pravno dejstvo.

POVERILAC KOJI JE STEKAO ZALOŽNO PRAVO PREDAJOM STVARI U DRŽAVINU ILI NA DRUGI ZAKONOM ODREĐENI NAČIN, MOŽE ZAHTEVATI UPIS SVOG PRAVA ZALOGU U REGISTAR ZALOGU, RADI STICANJA PRAVA PRVENSTVA NAPLATE U SKLADU SA OVIM ZAKONOM.

Pokretne stvari

Član 9.

Predmet založnog prava može biti individualno određena stvar kojom zalogodavac može slobodno raspolagati.

Založiti se mogu i pokretne stvari određene po vrsti, ako je ugovorom o zalozi određena količina ili broj i način na koji se mogu razlikovati od drugih stvari iste vrste.

~~Predmet založnog prava može biti i zbir pokretnih stvari, kao što je roba u određenom skladištu ili prodavnici, inventar koji služi za obavljanje privredne delatnosti i drugo, u skladu sa ugovorom o zalozi.~~

PREDMET ZALOŽNOG PRAVA MOŽE BITI I ZBIR POKRETNIH STVARI, KOJI SE NALAZI NA ODREĐENOM MESTU, UKLJUČUJUĆI I INVENTAR KOJI, U SMISLU OVOG ZAKONA, ČINE POKRETNE STVARI KOJE SU NAMENJENE PRODAJI ILI DAVANJU U ZAKUP, KAO I SIROVINE I MATERIJALI KOJI SE KORISTE PRI OBAVLJANJU DELATNOSTI.

U SLUČAJU IZ STAVA 3. OVOG ČLANA, ZALOŽNO PRAVO SE PO SAMOM ZAKONU PROŠIRUJE NA SVE POKRETNE STVARI KOJE POSTANU SASTAVNI DEO ZBIRA POKRETNIH STVARI POSLE ZASNIVANJA ZALOGU, AKO SU U SVOJINI ZALOGODAVCA.

ZALAGANJE SREDSTAVA NA POSEBNOM BANKOVNOM RAČUNU

ČLAN 9A

PREDMET ZALOŽNOG PRAVA MOGU BITI I POTRAŽIVANJA ZALOGODAVCA KOJA SE, U SKLADU SA UGOVORIMA IZ KOJIH NASTAJU, UPLAĆUJU NA POSEBAN BANKOVNI RAČUN ZALOGODAVCA (ZALAGANJE SREDSTAVA NA POSEBNOM BANKOVNOM RAČUNU).

U SLUČAJU IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, PREDMET ZALOŽNOG PRAVA SU POTRAŽIVANJA ZALOGODAVCA IZ PREDMETNIH UGOVORA, A U REGISTRU ZALOGE SE UPISUJU I PODACI O POSEBNOM BANKOVNOM RAČUNU ZALOGODAVCA NA KOJI SE TA POTRAŽIVANJA UPLAĆUJU.

Pravo potraživanja i druga prava

Član 10.

Predmet založnog prava može biti pravo potraživanja zalagodavca prema dužniku i u slučaju da je založni poverilac dužnik zalagodavca, osim potraživanja čiji je prenos zabranjen zakonom i onih koja su vezana za ličnost ili se ne mogu prenositi na drugog.

~~Založno pravo na potraživanju stiče se upisom u Registar zaloge.~~

ZALOŽNO PRAVO NA POTRAŽIVANJU STIČE SE NA OSNOVU UGOVORA O ZALOZI POTRAŽIVANJA UPISOM U REGISTAR ZALOGE, BEZ OBZIRA NA TO DA LI JE DUŽNIK RANIJE OBAVEŠTEN O ZALAGANJU.

Predmet založnog prava mogu biti UDELI i druga imovinska prava kojima njihov imalac može slobodno raspolagati.

Odredbe o zalozi stvari primenjuju se i na zalogu potraživanja i drugih prava, ako za njih nije propisano što drugo.

Određivanje trećeg lica

Član 16.

~~Založni poverilac ili više njih mogu odrediti treće lice ili jednog od njih da preduzima pravne radnje radi zaštite i namirenja založenog potraživanja.~~

~~U slučaju iz stava 1. ovog člana, treće lice ima prava založnog poverioca u odnosu na zalagodavca.~~

~~U Registar zaloge upisaće se ime trećeg lica iz stava 1. ovog člana umesto založnih poverilaca.~~

ODREĐIVANJE OVLAŠĆENOG LICA

ČLAN 16.

UGOVOROM O ZALOZI ILI POSEBNIM PUNOMOĆJEM ZALOŽNI POVERILAC ILI VIŠE NJIH MOGU OVLASTITI TREĆE LICE DA PREDUZIMA PRAVNE RADNJE RADI ZAŠTITE I NAMIRENJA OBEZBEĐENOG POTRAŽIVANJA (U DALJEM TEKSTU: OVLAŠĆENO LICE).

OVLAŠĆENO LICE U ODNOSU NA ZALOGODAVCA IMA PRAVA ZALOŽNOG POVERIOCA.

ZA ODRICANJE OD ZALOŽNOG PRAVA OVLAŠĆENO LICE MORA IMATI POSEBNO OVLAŠĆENJE.

U REGISTAR ZALOGE UPISUJU SE PODACI O OVLAŠĆENOM LICU UMESTO ZALOŽNOG POVERIOCA.

AKO IMA VIŠE ZALOŽNIH POVERILACA ONI MOGU NA NAČIN IZ STAVA 1. OVOG ČLANA ODREDITI JEDNOG OD NJIH DA OBAVLJA POSLOVE OVLAŠĆENOG LICA.

Opšte pravilo

Član 27.

Ako zalagodavac ima svojstvo privrednog subjekta (lice koje se profesionalno bavi privrednom delatnošću) ugovorom o zalozi može se predvideti da založni poverilac ima pravo da predmet založnog prava proda na vanskodskoj javnoj prodaji ako njegovo potraživanje ne bude namireno o dospelosti.

Ako predmet založnog prava ima tržišnu ili berzansku cenu, ugovorom o zalozi može se predvideti da založni poverilac ima pravo da ga proda po toj ceni, ili da ga po toj ceni zadrži za sebe.

Svojstvo privrednog subjekta ima ~~preduzeće, privredno društvo, imalac radnje~~ PRIVREDNO DRUŠTVO, PREDUZETNIK i drugo fizičko lice koje u vidu zanimanja obavlja privrednu delatnost.

Pravila iz st. 1-3. ovog člana primenjuju se i na druga pravna lica privatnog ili javnog prava.

Ako predmet založnog prava nema tržišnu ili berzansku cenu, založni poverilac ga može prodati na način na koji bi to učinio razuman i pažljiv čovek, čuvajući interese dužnika i zalagodavca, kad to nije isto lice.

Posebno pravilo za fizička lica

Član 28.

~~Ako je zalagodavac fizičko lice koje ugovor o zalozi zaključuje izvan okvira privredne delatnosti, ugovorom o zalozi ne može se predvideti da će predmet založnog prava preći u svojinu založnog poverioca, ako njegovo potraživanje ne bude namireno o dospelosti.~~

U slučaju iz stava 1. ovog člana AKO JE ZALOGODAVAC FIZIČKO LICE KOJE UGOVOR O ZALOZI ZAKLJUČUJE IZVAN OKVIRA PRIVREDNE DELATNOSTI, ugovorom o zalozi ne može se predvideti i da založni poverilac može, ako njegovo potraživanje ne bude namireno o dospelosti, predmet založnog prava prodati po unapred određenoj ceni ili ga zadržati za sebe.

Ugovorom o zalozi može se predvideti da će predmet založnog prava preći u državinu založnog poverioca, ako njegovo potraživanje ne bude namireno o dospelosti.

U trenutku dospelosti potraživanja, založni poverilac i zalagodavac se mogu sporazumeti da će predmet založnog prava preći u svojinu poverioca umesto isplate duga ili da će poverilac moći da ga PREDMET ZALOŽNOG PRAVA proda po određenoj ceni ili da ga po toj ceni zadrži za sebe.

Višak vrednosti iznad iznosa potraživanja založni poverilac je dužan da isplati zalagodavcu bez odlaganja.

Red prvenstva različitih založnih prava

Član 31.

~~Red prvenstva između založnog prava upisanog u Registar zaloge i založnog prava koje nastaje predajom založene stvari u državinu poveriocu, određuje se prema vremenu nastanka odgovarajućeg založnog prava.~~

~~Založno pravo stečeno predajom u državinu uživa prvenstvo u odnosu na docnije založno pravo upisano u Registar zaloge, ako se zasniva na ugovoru o zalozi koji je zaključen u pismenoj formi i overen u sudu ili u drugom organu ovlašćenom za overavanje potpisa.~~

RED PRVENSTVA IZMEĐU ZALOŽNOG PRAVA KOJE NASTAJE PREDAJOM ZALOŽENE STVARI U DRŽAVINU POVERIOCU I ZALOŽNOG PRAVA UPISANOG U REGISTAR ZALOGJE ODREĐUJE SE PREMA VREMENU (DAN,

ČAS I MINUT) PRIJEMA ZAHTEVA ZA UPIS ZALOŽNOG PRAVA U REGISTAR ZALOGE.

AKO ZALOŽNO PRAVO KOJE NASTAJE PREDAJOM STVARI U DRŽAVINU NIJE UPISANO U REGISTAR ZALOGE, ONO NE UŽIVA PRVENSTVO U ODNOSU NA ZALOŽNO PRAVO UPISANO U REGISTAR.

Teret dokazivanja

Član 32.

~~Poverilac koji tvrdi da mu je stvar bila predata u državinu pre nego što je izvršen upis u Registar zaloge u korist drugog poverioca, dužan je dokazati da je do predaje u državinu došlo pre upisa u Registar zaloge.~~

Zakonsko založno pravo države

Član 34.

~~Za potraživanja poreza i drugih dažbina red prvenstva određuje se prema vremenu njihovog upisa u Registar zaloge.~~

UTVRĐIVANJE REDA PRVENSTVA ZA OBEZBEĐENJE POTRAŽIVANJA PO OSNOVU JAVNIH PRIHODA VRŠI SE NA NAČIN PREDVIĐEN ČLANOM 30. OVOG ZAKONA.

Početak namirenja

Član 36.

~~Založni poverilac je dužan da obavesti preporučenim pismom dužnika i zalagodavca, kad to nije isto lice i treće lice kod koga se stvar nalazi, o nameri da svoje dospelo potraživanje namiri iz vrednosti predmeta založnog prava.~~

~~Postupak namirenja počinje kad založni poverilac dostavi obaveštenje preporučenim pismom dužniku i zalagodavcu, kad to nije isto lice, na adresu upisanu u Registar zaloge.~~

POČETAK NAMIRENJA I UPIS U REGISTAR ZALOGE

ČLAN 36.

ZALOŽNI POVERILAC JE DUŽAN DA REGISTRU ZALOGE DOSTAVI OBAVEŠTENJE O NAMERI DA SVOJE DOSPELO POTRAŽIVANJE NAMIRI IZ VREDNOSTI PREDMETA ZALOŽNOG PRAVA, RADI OBJAVLJIVANJA OBAVEŠTENJA I UPISA ZABELEŽBE NAMIRENJA.

POSTUPAK VANSUDSKOG NAMIRENJA POČINJE ISTEKOM ROKA OD 30 DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA OBAVEŠTENJA OD STRANE REGISTRA ZALOGE.

ZALOŽNI POVERILAC JE DUŽAN DA OBAVEŠTENJE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA ISTOVREMENO POŠALJE DUŽNIKU I ZALOGODAVCU, KADA TO NIJE ISTO LICE, KAO I TREĆEM LICU KOD KOGA SE ZALOŽENA STVAR NALAZI.

Upis postupka namirenja u Registar zaloge

Član 37.

~~Založni poverilac je dužan da zatraži da se u Registar zaloge upiše da je započeo postupak namirenja.~~

Dužnost zalagodavca

Član 39.

Od dana dostavljanja OBJAVLJIVANJA obaveštenja založnog poverioca IZ ČLANA 36. STAV 1. OVOG ZAKONA, zalagodavac je dužan da trpi da se založni poverilac namiri iz vrednosti predmeta založnog prava.

Zalagodavac je dužan da predmet založnog prava ili ispravu koja je neophodna za sticanje državine preda založnom poveriocu na njegov zahtev.

Do predaje državine založnom poveriocu, zalagodavac je dužan da se uzdržava od radnji kojima se može smanjiti vrednost predmeta založnog prava.

Zalagodavac je dužan da preduzme i druge radnje koje su neophodne da bi založni poverilac mogao da namiri svoje potraživanje.

Ako povredi neku od obaveza iz ovog člana, zalagodavac je dužan da naknadi štetu koju trpi založni poverilac.

Pravo poverioca na državinu

Član 40.

~~Po dostavljanju obaveštenja dužniku i zalagodavcu, kad to nije isto lice i trećem licu kod koga se stvar nalazi, založni poverilac ima pravo da predmet založnog prava uzme u državinu.~~

PO ISTEKU ROKA IZ ČLANA 36. STAV 2. OVOG ZAKONA, ZALOŽNI POVERILAC IMA PRAVO DA PREDMET ZALOŽNOG PRAVA UZME U DRŽAVINU.

Poseban postupak za sticanje državine na predmetu založnog prava U SLUČAJU VANSUDSKOG NAMIRENJA

Član 41.

Ako zalagodavac dobrovoljno ne izvrši svoju obavezu predaje predmeta založnog prava založnom poveriocu, založni poverilac može sudu podneti zahtev za donošenje rešenja o oduzimanju predmeta založnog prava od zalagodavca ili lica u čijoj se državini predmet založnog prava nalazi i predaji tog predmeta založnom poveriocu u državinu.

Uz zahtev iz stava 1. ovog člana podnosi se overeni izvod iz Registra zaloge SA UPISANOM ZABELEŽBOM NAMIRENJA i ugovor o zalozi.

Izvod iz Registra zaloge izjednačava se, u smislu ovog zakona, sa izvršnom ispravom.

Sud je obavezan da o zahtevu iz stava 1. ovog člana odluči u roku od tri dana od dana podnošenja zahteva.

Postupak oduzimanja predmeta založnog prava sprovodi se u roku od tri dana od dana donošenja rešenja kojim se usvaja zahtev iz stava 1. ovog člana.

Ako je predmet založnog prava, zbog svoje prirode, nepodoban za prenos u državinu ili ako je to u interesu založnog poverioca, sud, na predlog založnog poverioca, određuje administratora koji se stara o predmetu založnog prava do trenutka namirenja založnog potraživanja.

Protiv rešenja o oduzimanju predmeta založnog prava od zalagodavca ili lica u čijoj se državini predmet založnog prava nalazi, zalagodavac može, u roku od tri dana od dana prijema rešenja, uložiti prigovor da poveriočevo potraživanje ili založno pravo ne postoji, ili da je dug isplaćen, o čemu mora podneti pismene dokaze.

Prigovor iz stava 6. ovog člana ne odlaže izvršenje.

O prigovoru iz stava 6. ovog člana odlučuje sud, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izvršni postupak.

Na postupak za sticanje državine na predmetu založnog prava primenjuje se zakon kojim se uređuje izvršni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Zabrana pravnog raspolaganja

Član 42.

~~Posle dostavljanja OD DANA OBJAVLJIVANJA obaveštenja založnog poverioca IZ ČLANA 36. STAV 1. OVOG ZAKONA, zalagodavac ne može pravno raspolagati predmetom založnog prava bez dozvole založnog poverioca.~~

Ako zalagodavac prodaje predmet založnog prava u okviru svoje redovne delatnosti zabrana otuđenja ne proizvodi pravno dejstvo prema savesnom pribaviocu i on stiće pravo svojine bez tereta.

VIII NAČIN NAMIRENJA

Sudska prodaja predmeta založnog prava

Član 43.

~~Posle izvršenog upisa početka namirenja u Registar zaloge, založni poverilac može zahtevati od suda odluku da se predmet založnog prava proda na javnoj prodaji ili po tekućoj ceni kad stvar ima tržišnu ili berzansku cenu.~~

OD DANA OBJAVLJIVANJA OBAVEŠTENJA IZ ČLANA 36. STAV 1. OVOG ZAKONA, ZALOŽNI POVERILAC MOŽE ZAHTEVATI OD SUDA ODLUKU DA SE PREDMET ZALOŽNOG PRAVA PRODA U SKLADU SA ZAKONOM KOJI UREĐUJE POSTUPAK IZVRŠENJA I OBEZBEĐENJA.

Ako bi troškovi javne prodaje bili nesrazmerno veliki prema vrednosti predmeta založnog prava, sud može odlučiti da ga založni poverilac proda po ceni utvrđenoj procenom stručnjaka, ili da ga, ako hoće, zadrži za sebe po toj ceni.

UZ PREDLOG ZA IZVRŠENJE DOSTAVLJA SE IZVOD IZ REGISTRA ZALOGA SA UPISANOM ZABELEŽBOM NAMIRENJA I UGOVOR O ZALOZI.

Vansudska prodaja

Član 44.

~~Založni poverilac može pristupiti vansudskoj prodaji predmeta založnog prava po isteku roka od 30 dana od upisa početka namirenja u Registar zaloge IZ ČLANA 36. STAV 2. OVOG ZAKONA, AKO JE TAKVA PRODAJA PUNOVAŽNO UGOVORENA UGOVOROM O ZALOZI.~~

IZVOD IZ REGISTRA ZALOGA SA UPISANOM ZABELEŽBOM NAMIRENJA DAJE OVLAŠĆENJE POVERIOCU DA U IME I ZA RAČUN VLASNIKA ZALOŽENE STVARI ZAKLJUČI UGOVOR O PRODAJI PREDMETA ZALOŽNOG PRAVA U POSTUPKU VANSUDSKOG NAMIRENJA.

Dužnik može punovažno ispuniti dug u bilo koje vreme pre prodaje predmeta založnog prava.

U tom roku zalagodavac može, iako nije dužan, ispuniti obavezu dužnika.

Naknadni sporazum

Član 45.

~~Posle dostavljanja obaveštenja zalagodavcu o početku postupka namirenja, založni poverilac i zalagodavac mogu se sporazumeti da se rok od 30 dana skрати.~~

Dužnost obaveštavanja

Član 48.

~~Založni poverilac je dužan da obavesti dužnika i zalagodavca, kad to nije isto lice i treće lice kod koga se stvar nalazi, o mestu i vremenu održavanja prodaje.~~

~~Ako je prodaja predmeta založnog prava održana bez prisustva dužnika i zalagodavca, kad to nije isto lice, založni poverilac je dužan da, bez odlaganja, obavesti svakog od njih o okolnostima koje mogu biti od značaja, a naročito o izvršenoj prodaji, načinu na koji je prodaja izvršena, postignutoj ceni i troškovima.~~

OBAVEŠTAVANJE O VANSUDSKOJ PRODAJI

ČLAN 48.

OBAVEŠTENJE O MESTU I VREMENU ODRŽAVANJA VANSUDSKE PRODAJE OBJAVLJUJE SE NA INTERNET STRANICI REGISTRA ZALOGE NAJMANJE 15 DANA PRE DANA ODRŽAVANJA VANSUDSKE PRODAJE.

Sticanje prava svojine na javnoj prodaji i drugim vrstama prodaje

Član 50.

Savesno lice koje kupi predmet založnog prava na ~~sudskoj~~ vansudskoj javnoj prodaji, stiče pravo svojine bez tereta.

Pravo svojine koje je savesni kupac stekao ne može se osporavati zbog eventualnih propusta u postupku prodaje.

Pravila iz st. 1. i 2. ovog člana primenjuju se i na prodaje u postupku namirenja, ako je lice kupilo predmet založnog prava po tržišnoj ili berzanskoj ceni ili po ceni po kojoj bi ga prodao razuman i pažljiv čovek, čuvajući interese dužnika i zalagodavca.

Pristanak poverioca ili sudska odluka

Član 55.

Ako dužnik ili zalagodavac, kad to nije isto lice, traži brisanje založnog prava, dužan je da podnese Registru zaloge pismenu izjavu založnog poverioca da pristaje na brisanje ~~ili, sudsku odluku kojom se utvrđuje da je založno pravo prestalo~~ ILI DRUGI DOKUMENT IZ KOJEG PROISTIČE DA JE ZALOŽNO PRAVO PRESTALO.

X REGISTAR ZALOGE

Opšte odredbe

Član 56.

Registar zaloge je javni registar založnih prava na stvarima I PRAVIMA fizičkih ili pravnih lica i drugih podataka koji se, u skladu sa ovim zakonom, upisuju u Registar zaloge.

U REGISTAR ZALOGE MOŽE SE UPISATI I ZADRŽAVANJE PRAVA SVOJINE IZ UGOVORA O PRODAJI POKRETNIH STVARI SA ZADRŽAVANJEM PRAVA SVOJINE RADI OBEZBEĐENJA PRODAVČEVOG POTRAŽIVANJA DO ISPLATE CENE U POTPUNOSTI.

ZADRŽAVANJE PRAVA SVOJINE IZ STAVA 2. OVOG ČLANA IMA DEJSTVA PREMA KUPČEVIM POVERIOČIMA AKO JE UPISANO U REGISTAR ZALOGE PRE KUPČEVOG STEČAJA ILI PRE PLENIDBE STVARI.

Registar zaloge je jedinstvena elektronska baza podataka, čija je osnova centralna baza podataka u kojoj se čuvaju svi podaci uneti u Registar zaloge.

Lokalne jedinice Registra zaloge formiraju se na teritoriji Republike Srbije. Centralna baza podataka je dostupna putem lokalnih jedinica Registra zaloge, radi upisa ili pretraživanja.

Javnost

Član 59.

Podaci iz Registra zaloge su javni.

Svako ima pravo da zahteva pristup podacima upisanim u Registar zaloge.

Svako ima pravo da, u skladu sa propisima, zahteva overeni izvod o podacima iz Registra zaloge.

Svako ima pravo da zahteva izvod kojim se potvrđuje da registar ne sadrži podatke o zalozima na određenoj stvari ili pravu.

DOKUMENTACIJA NA OSNOVU KOJE JE IZVRŠENA REGISTRACIJA PODATAKA DOSTUPNA JE U SKLADU SA PROPISIMA KOJI UREĐUJU ZAŠTITU PODATAKA O LIČNOSTI I POSLOVNU TAJNU.

Podaci sadržani u Registru zaloge

Član 62.

Registar zaloge sadrži:

1) podatke o zalagodavcu i dužniku, kada to nisu ista lica, kao i podatke o založnom poveriocu ili OVLAŠĆENOM licu iz člana 16. stav 1. ovog zakona;

2) podatke kojima se bliže određuje pokretna stvar ili pravo koje je predmet založnog prava;

~~3) podatke kojima se bliže određuje potraživanje koje je obezbeđeno založnim pravom uz naznačenje osnovnog i maksimalnog iznosa; PODATKE O OSNOVNOM I MAKSIMALNOM IZNOSU OBEZBEĐENOG POTRAŽIVANJA, A ZA BUDUĆE ILI USLOVNO POTRAŽIVANJE, PODATAK O IZNOSU IZ ČLANA 7. STAV 4. OVOG ZAKONA;~~

4) podatke o postojanju spora o založnom pravu ili u vezi sa predmetom zaloge;

5) podatke da je započet postupak namirenja realizacijom založnog prava.

Ako je subjekt založnog prava domaće fizičko lice, podaci iz stava 1. tačka 1. ovog člana odnose se na ime, prezime, matični broj i mesto u kome to lice ima prebivalište, a ako je subjekt založnog prava strano fizičko lice podaci iz stava 1. tačka 1. ovog člana odnose se na ime, prezime, broj pasoša i zemlju izdavanja.

Ako je subjekt založnog prava domaće pravno lice podaci iz stava 1. tačka 1. ovog člana odnose se na poslovno ime i matični broj, a ako je subjekt založnog prava strano pravno lice podaci iz stava 1. tačka 1. ovog člana odnose se na poslovno ime, oznaku pod kojom se vodi u stranom registru privrednih subjekata, naziv tog registra i naziv države u kojoj se nalazi njegovo sedište.

U Registar zaloge se upisuju i sve promene podataka iz stava 1. ovog člana.

~~Ako se podatak iz stava 1. ovoga člana briše iz Registra zaloge, u Registar zaloge unosi se napomena: "PODATAK BRISAN".~~

Drugi upisi u Registar zaloge

Član 64.

~~Založni poverilac je dužan da zatraži da se u Registar zaloge upiše da je započeo postupak namirenja.~~

~~Zalagodavac može zahtevati da se u Registar zaloge upiše zabeleška postojanja spora ako pokrene parnicu za brisanje založnog prava iz Registra zaloge.~~

~~Zalagodavac, založni poverilac i svako drugo lice mogu zahtevati da se u Registar zaloge upiše zabeleška spora ako su pokrenuli parnicu koja se odnosi na založene pokretne stvari ili na druge odnose strana u vezi sa zalogom.~~

UPIS I BRISANJE ZABELEŽBI

ČLAN 64.

U REGISTAR ZALOGE UPISUJU SE ZABELEŽBA NAMIRENJA IZ ČLANA 36. STAV 1. OVOG ZAKONA, KAO I ZABELEŽBA SPORA PO TUŽBI ZA BRISANJE ZALOŽNOG PRAVA ILI DRUGOG SPORA U VEZI SA REGISTROVANIM ZALOŽNIM PRAVOM.

ZA BRISANJE ZABELEŽBE NAMIRENJA IZ ČLANA 36. STAV 1. OVOG ZAKONA PRILAŽE SE ANEKS UGOVORA O ZALOZI ILI DRUGI ODGOVARAJUĆI DOKUMENT IZ KOGA SE MOŽE NA NESUMNJIV NAČIN UTVRDITI DA JE POVERILAC ODUSTAO OD NAMIRENJA POTRAŽIVANJA I DA POSTOJI SAGLASNOST VOLJA DA SE PRODUŽI ROK DOSPELOSTI OBEZBEĐENOG POTRAŽIVANJA.

ZABELEŽBA NAMIRENJA IZ ČLANA 36. STAV 1. OVOG ZAKONA BRIŠE SE PO SLUŽBENOJ DUŽNOSTI ISTEKOM ROKA OD 18 MESECI OD DANA UPISA.

UKOLIKO JE UGOVOR O ZALOZI NA OSNOVU KOGA JE IZVRŠENA REGISTRACIJA ZALOŽNOG PRAVA OVEREN, DOKUMENT IZ STAVA 2. OVOG ČLANA KOJI SE PRILAŽE RADI BRISANJA REGISTROVANE ZABELEŽBE DA JE ZAPOČEO POSTUPAK NAMIRENJA, MORA BITI OVEREN.

ZA BRISANJE ZABELEŽBE SPORA PRILAŽE SE PRAVOSNAŽNA ODLUKA SUDA ILI PORAVNANJE KOJIM JE PREDMETNI SPOR OKONČAN.

Član 65.

~~Dokumentacija na osnovu koje je izvršen upis u Registar zaloge je sastavni deo Registra zaloge do njenog prevođenja u elektronsku formu.~~

~~Posle prevođenja dokumentacije iz stava 1. ovog člana u elektronsku formu i unošenja u Registar zaloge, ta dokumentacija se čuva u skladu sa propisima kojima se uređuje arhivska građa.~~

DOKUMENTACIJA U PAPIRNOJ FORMI NA OSNOVU KOJE JE IZVRŠEN UPIS PODATAKA U REGISTAR ZALOGE, ODNOSNO NA OSNOVU KOJE JE ZALOŽNO PRAVO BRISANO, ČUVA SE PET GODINA OD DANA NASTUPANJA PRAVOSNAŽNOSTI REŠENJA KOJIM JE ZALOŽNO PRAVO BRISANO.

DOKUMENTACIJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA PREVODI SE U ELEKTRONSKU FORMU I ČUVA U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE ČUVANJE ARHIVSKE GRAĐE I DOKUMENTARNOG MATERIJALA.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE
--

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar

Draft Law on Amendmend to the Law on Registered Charges on Movable Assets

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):

a) Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

- Naslov VIII – Politike saradnje, u okviru kojeg je član 91. – Bankarstvo, osiguranje i finansijske usluge.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama,**v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,**

- Naslov VIII – Politike saradnje, u okviru kojeg je član 91. – Bankarstvo, osiguranje i finansijske usluge.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,**d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.****4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:**

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti

propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

- Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

- Ne

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

U postupku pripreme Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o založnom pravu na pokretnim stvarima upisanim u registar nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom s obzirom da za izradu predmetnog akta nije bilo neophodno ostvariti ovaj konkretni oblik saradnje.